

નીરવ નિર્ઝર સામાયિક પાઠ

(વીર છંદ)

પ્રેમ ભાવ હો સબ જીવો સે, ગુણીજનો મેં હર્ષ પ્રભો;
કરુણા-સ્ત્રોત બહે દુખિયોં પર, દુર્જન મેં મધ્યસ્થ વિભો. ૧
વહ અનંત બલ-શીલ આત્મા, હો શરીર સે ભિન્ન પ્રભો;
જ્યોં હોતી તલવાર મ્યાન સે, વહ અનંત બલ દો મુઝકો. ૨

સુખ દુખ, વૈરી બંધુ વર્ગ મેં, કાંચ કનક મેં સમતા હો;
વન-ઉપવન, પ્રાસાદ-કુટી મેં નહીં ખેદ નહિં મમતા હો. ૩
જિસ સુંદરતમ પથ પર ચલકર, જોતે મોહ માન મન્મથ;
વહ સુંદર-પથ હી પ્રભુ મેરા, બના રહે અનુશીલન પથ. ૪

એકેન્દ્રિય આદિક પ્રાણી કી, યદિ મૈને હિંસા કી હો;
શુદ્ધ હૃદય સે કહતા હૂં વહ, નિષ્ફલ હો દુષ્ટત્ય પ્રભો. ૫
મોક્ષમાર્ગ પ્રતિકૂલ પ્રવર્તન, જો કુછ ક્રિયા કષાયોં સે;
વિપથ ગમન સબ કાલુષ મેરે, મિટ જાવેં સદ્ભાવોં સે. ૬

यत्पुर वैद्य विष विक्षत करता, त्यों प्रभु! मैं भी आदि उपांत;
अपनी निंदा आलोचन से, करता हूं पापों को शांत. ७
सत्य अहिंसादिक व्रत में भी, मैंने हृदय मलीन किया;
व्रत-विपरीत प्रवर्तन करके, शीलाचरण विलीन किया. ८

कभी वासना की सरिता का, गहन-सखिल मुझ पर छाया;
पी पी कर विषयों की मदिरा, मुझमें पागलपन आया. ९
मैंने छली और मायावी, डो असत्य आचरण किया;
पर-निंदा गावी युगली जो, मुंड पर आया वमन किया. १०

निरभिमान उज्ज्वल मानस डो, सदा सत्य का ध्यान रहे;
निर्मल जल की सरिता सदृश, हिय में निर्मल ज्ञान बडे. ११
मुनि यकी शकी के हिय में, जिस अनंत का ध्यान रहे;
गाते वेद पुराण जिसे वड, परम देव मम हृदय रहे. १२

दर्शन-ज्ञान स्वभावी जिसने, सब विकार डी वमन किये;
परम ध्यान गोचर परमात्म, परम देव मम हृदय रहे. १३

जो भव दुःख का विध्वंसक है, विश्व विलोकी जिसका ज्ञान;
योगी जन के ध्यान गम्य वड, उसे हृदय में देव मखान. १४

मुक्ति-मार्ग का दिग्दर्शक है, जन्म मरण से परम अतीत;
निष्कलंक त्रैलोक्य-दर्शि वड, देव रहे मम हृदय समीप. १५

નિખિલ-વિશ્વ કે વશીકરણ મેં, રાગ રહે ના દ્વેષ રહે;
શુદ્ધ અતીન્દ્રિય જ્ઞાન સ્વરૂપી, પરમ દેવ મમ હૃદય રહે. ૧૬
દેખ રહા જો નિખિલ-વિશ્વ કો, કર્મ કલંક વિહીન વિચિત્ર;
સ્વસ્થ વિનિર્મલ નિર્વિકાર વહ, દેવ કરે મમ હૃદય પવિત્ર. ૧૭
કર્મ-કલંક અછૂત ન જિસકા, કભી છૂ સકે દિવ્ય પ્રકાશ;
મોહ-તિમિર કો ભેદ ચલાજો, પરમ શરણ મુઝકો વહ આપ્ત. ૧૮

જિસકી દિવ્ય જ્યોતિ કે આગે, ફીકા પડતા સૂર્યપ્રકાશ;
સ્વયં જ્ઞાનમય સ્વપર પ્રકાશી પરમશરણ મુઝકો વહ આપ્ત. ૧૯
જિસકે જ્ઞાન-રૂપ-દર્પણ મેં, સ્પષ્ટ ઝલકતે સભી પદાર્થ;
આદિ અંત સે રહિત શાંત શિવ પરમશરણ મુઝકો વહ આપ્ત. ૨૦

જૈસે અગ્નિ જલાતી તરુ કો, તૈસે નષ્ટ હુએ સ્વયમેવ;
ભય-વિષાદ-ચિંતા સબ જિસકે, પરમ શરણ મુઝકો વહ દેવ. ૨૧
તૃણ, ચૌકી શિલ, શૈલ શિખર નહીં, આત્મ સમાધિ કે આસન;
સંસ્તર, પૂજા, સંઘ-સમ્મિલન, નહીં સમાધિ કે સાધન. ૨૨

ઇષ્ટ-વિયોગ, અનિષ્ટ-યોગ મેં, વિશ્વ મનાતા હૈ માતમ;
હેય સભી હૈ વિશ્વ વાસના, ઉપાદેય નિર્મળ આતમ. ૨૩
બાહ્ય જગત કુછ ભી નહીં મેરા, ઔર ન બાહ્ય જગતકા મૈં;
યહ નિશ્ચય કર છોડ બાહ્ય કો મુક્તિ હેતુ નિત સ્વસ્થ રમેં. ૨૪

अपनी निधि तो अपने में है, बाह्य वस्तु में व्यर्थ प्रयास;
जग का सुख तो मृग-तृष्णा है, झूठे हैं उसके पुरुषार्थ. २५
अक्षय है शाश्वत है आत्मा, निर्मल ज्ञान स्वभावी है;
जो कुछ बाहर है सब पर है, कर्माधीन विनाशी है. २६
तन से जिसका अक्य नहीं, वो सुत-तिय-मित्रों से कैसे;
यर्म दूर होने पर तन से, रोम समूह रहें कैसे. २७
महा कष्ट पाता जो करता, पर पदार्थ जो डेह संयोग;
मोक्ष मडल का पथ है सीधा, जो येतन का पूर्ण वियोग. २८
जो संसार पतन के कारण, उन विकल्प जलों को छोड़;
निर्विकल्प, निर्द्वन्द्व आत्मा, फिर, फिर लीन उसी में हो. २९
स्वयं किये जो कर्म शुभाशुभ, इल निश्चय ही वे देते;
करें आप इल देय अन्य तो, स्वयं किये निष्फल होते. ३०
अपने कर्म सिवाय जोव को, कोई न इल देता कुछ भी;
पर देता है यह विचार तज, स्थिर हो छोड़ प्रमादी बुद्धि. ३१
निर्मल, सत्य, शिवं, सुंदर है, 'अमित गति' वह देव महान;
शाश्वत निज में अनुभव करते, पाते निर्मल पद निर्वाण. ३२

